

سوالات درس هفت (ابزارهای شناخت)

جای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱- یکی از نشانه های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی ما در..... و..... اشیا است.
- ۲- این نوع شناخت را که با همکاری عقل و حس به دست می آید، «.....» می گوئیم.
- ۳- یکی از قواعد اولیه تعقل در شناخت..... این است که طبیعت، همواره..... عمل می کند. تجربی- یکسان
- ۴- شناخت تجربی بر چند قاعده..... مهم متکی است که دانشمندان در هنگام بررسی داده های..... آن قاعده ها را در نظر دارند و از آنها بهره می برد.
عقلی- حسی
- ۵- ارسطو از اولین دانشمندانی است که میانی..... را پایه گذاری کرد.
- ۶- (ارسطو) که شاگرد افلاطون بود، علاوه بر تبحر در فلسفه، یک دانشمند..... نیز شمرده می شد.
- ۷- دانشمندان دیگری که در توضیح و تبیین قواعد عقلی علوم طبیعی نقش بسزایی دارد،..... است.
- ۸- ابن سینا توضیح داد که قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی آید، بلکه برعکس، خودش..... و..... هر تجربه ای است. پایه و اساس
- ۹- قانون علیت یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در..... هر پدیده ای از آن استفاده می کند. شناخت
- ۱۰- بسیاری از دانستنی های ریاضی و دانش فلسفه در زمره شناخت..... به شمار می روند. عقلی
- ۱۱- معرفتی که از طریق، قلب، یا دل به دست می آید..... نام دارد که..... صورت می گیرد. معرفت شهودی- بی واسطه

- ۱۲- دانستنی های فلسفه از طریق حواس و تجربه به دست نمی آیند؛ بلکه فقط از طریق می توان به آنها رسید. تعقل محض
- ۱۳- معرفتی که از طریق «قلب» یا «دل» به دست می آید، «.....» نام دارد. معرفت شهودی
- ۱۴- ذات و صفات خداوند رانمی توان با حس و تجربه درک کرد و شناخت آنها مستلزم بهره گیری از قواعد..... است. شناخت عقلی
- ۱۵- معرفت شهودی معرفت و شناختی است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون حاصل می شود. بی واسطه - استدلال عقلی
- ۱۶- این شهود ویژه پیامبران است و خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در اختیار بشر قرار می دهد که به آن «.....» می گویند. معارف وحیانی
- ۱۷- یکی از شهودهای قلبی است این شهود ویژه پیامبران است. وحی الهی
- ۱۸- در شهود وحیانی، خداوند و خود را بر قلب پیامبر نازل می کند. کلمات- عبارات
- ۱۹- قرآن کریم نمونه ای از الهی است که خداوند از طریق بر قلب آخرین پیامبر نازل کرده است. کلام- وحی

درستی یا نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید.

- ۱- گرچه گاهی در شناخت حسی خطا رخ می دهد، اما این شناخت به قدری برای معتبر است که برپایه آن در طبیعت زندگی می کنیم صحیح
- ۲- یکی از نشانه های بی ارزش و بی اعتبار بودن شناخت حسی، توانایی مادر شناخت تفاوت ها و تمایزهای اشیا است. غلط
- ۳- شناخت های حسی متفاوت از آسیا، این امکان را به انسان می دهد که به کمک تجربه خود از اشیای متفاوت استفاده های مختلف بکند. غلط
- ۴- عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته های حسی نمی تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد. نادرست
- ۵- شناخت تجربی بر چند قاعده عقلی مهم متکی است که دانشمندان در هنگام بررسی داده های حسی، آن قاعده ها را در نظر دارد و از آنها بهره می برد. غلط
- ۶- ارسطو از اولین دانشمندانی است که میان علوم تجربی را پایه گذاری کرد. صحیح
- ۷- ارسطو علاوه بر تبحر در فلسفه، یک دانشمند علوم طبیعی نیز شمرده می شد. صحیح
- ۸- ابن سینا کتاب های متعددی هم در فلسفه و هم علوم طبیعی دارد که همواره مورد توجه فیلسوفان و دانشمندان علوم طبیعی بوده است. صحیح
- ۹- یکی از قواعد مهم عقلی که شناخت تجربی به آن متکی است قاعده «پدیده ها خودبه خود پدید نمی آیند، بلکه هر پدیده ای نیازمند علت است» صحیح
- ۱۰- ارسطو علاوه بر فلسفه، در طبیعیات کتابی نوشته است. غلط
- ۱۱- ارسطو در طبیعیات خود مبانی طبیعت شناسی را بیان کرده و درباره علیت و اقسام علت سخن گفته است. صحیح
- ۱۲- ابن سینا در توضیح و تبیین قواعد عقلی علوم طبیعی نقش بسزایی نداشته است. غلط
- ۱۳- ابن سینا در گسترش اندیشه های ارسطو درباره قانون علیت و ابعاد مختلف آن تأملات عمیقی کرد و توضیحاتی بیان نمود که همچنان قابل استفاده است. صحیح
- ۱۴- ابن سینا توضیح داد که قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست می آید، بلکه برعکس خودش پایه و اساس هر تجربه ای نیست. غلط
- ۱۵- نیروی عقل انسان می تواند دریافته های درونی خود تأمل کرده و از آن طریق به شناخت هایی برسد که به آن «برون نگری» می گوئیم. غلط
- ۱۶- دانستنی های دانش ریاضی و فلسفه از طریق حواس و تجربه به دست می آیند. غلط
- ۱۷- «قلب» یا «دل» یکی از ابزارهای معرفت انسان است که می تواند با واسطه به حقایق برسد و معرفت کسب کند. غلط
- ۱۸- معرفتی که از طریق «قلب» یا «دل» به دست می آید «معرفت شهودی» نام دارد. غلط
- ۱۹- معرفت شهودی از طریق تقویت ایمان و تعالی بخشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبادات خالصانه، به تدریج و گام به گام حاصل می شود. صحیح
- ۲۰- معرفت شهودی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی حاصل می شود. صحیح
- ۲۱- برای دریافت معرفت شهودی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری نیست. غلط
- ۲۲- (معرفت شهودی) این گونه شناخت را بدان جهت شهودی می گویند که قلب انسان حقیقت را چنان درمی یابد که گویا با چشم می بیند. صحیح
- ۲۳- عارف و سالک الی الله ممکن است نتواند در همین دنیا، آخرت و قسمت های مختلف آن از قبیل بهشت و جهنم را مشاهده کند. غلط

سوالات کوتاه پاسخ

- ۲۴- ابزارهای شناخت انسان را نام ببرید؟ ۱- حس ۲- عقل ۳- قلب ۴- وحی الهی

۲۵- حقایقی را که توانایی درک آنها از راه احساس ممکن نیست و فقط عقل درک کند، کدامند؟ امور محسوس و طبیعی و امور غیر محسوس و غیر طبیعی

۲۶- شناخت تفاوت ها چه اهمیتی دارد؟ بتعث استفاده مختلف از اشیاء می شود.

۲۷- شناخت حسی چه اهمیتی دارد؟ یکی از نشانه های ارزش و اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت ها و تمایز هاست.

۲۸- شناختی که از همکاری حس و عقل بدست می آید چه نامیده می شود؟ شناخت عقلی

۲۹- شناخت عقلی چگونه شناختی است؟ شناختی که از همکاری حس و عقل بدست می آید.

۳۰- شناختی که بر چند قاعده عقلی مهم استوار است و دانشمند در هنگام بررسی داده های حسی، آن قاعده ها را در نظر دارد و از آنها بهره می برد چه نوع شناختی است؟ شناخت تجربی

۳۱- ابن سینا در تبیین قانون علیت چه توضیحی بیان نموده است؟ قانون علیت از تجربه و آزمایش به دست نمی آید.

۳۲- دو مورد از دانش های عقلی را نام ببرید؟ ریاضی و فلسفه

۳۳- شناخت ذات و صفات خدا مستلزم بهره گیری از چه چیزی است؟ ذات و صفات خداوند را نمی توان با حس و تجربه درک کرد و شناخت آنها مستلزم بهره گیری از قواعد شناخت عقلی است.

۳۴- مقصود از اینکه گفته می شود که معرفت شهودی یک معرفت بی واسطه است چیست؟ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می کند.

۳۵- برای دریافت معرفت شهودی چه عملی ضروری است؟ سیر و سلوک و تهذیب نفس

۳۶- چرا به شناخت قلبی، معرفت شهودی گفته می شود؟ چون قلب انسان حقیقت را چنان درمی باید که گویا با چشم می بیند.

۳۷- اولین فیلسوف و دانشمندی که مبانی علوم تجربی را پایه گذاری کرد چه نام دارد؟ ارسطو

۳۸- ارسطو علاوه بر تبحر در فلسفه دانشمند چه علمی محسوب می شود؟ یک دانشمند علوم طبیعی

سوالات تشریحی

۳۹- فیلسوفان در زمینه «شناخت» چه تلاش هایی کرده اند؟

فیلسوفان تلاش می کنند ابزارهای شناختی انسان را شناسایی کنند و قلمرو کاربرد آنها را معین نمایند.

۴۰- توضیح دهید چگونه توانایی ما در شناخت تفاوت ها و تمایزهای اشیاء یکی از نشانه های ارزش و اعتبار شناخت حسی است؟

شناخت های حسی متفاوت از اشیاء، این امکان را به انسان می دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده های مختلف بکند؛ مثلاً اگر در مقابل ما یک لیوان آب و یک ظرف غذا باشد، برای رفع تشنگی لیوان آب را برمی داریم و برای رفع گرسنگی به سراغ ظرف غذایی رویم. این عمل به ما می فهماند که مادر تشخیص لیوان آب و ظرف غذا اشتباه نکرده ایم.

۴۱- ابزار عقل با کمک و همکاری چه چیزی می تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی برده و قوانین طبیعی را بشناسد؟

با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته های حسی

۴۲- شناخت تجربی چگونه شناختی است؟ شناختی که از همکاری عقل و حس به دست می آید و بواسطه این همکاری عقل با تحلیل یافته های حسی می تواند به بسیاری از اسرار و رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد.

۴۳- قواعد عقلی مهمی که شناخت تجربی بر آنها متکی است را بنویسید؟

(۱) پدیده ها خود به خود پدید نمی آیند، بلکه هر پدیده ای نیازمند علت است. (۲) هر پدیده علتی ویژه دارد، و از هر چیزی، هر چیز پدید نمی آید. (۳) طبیعت، همواره یکسان عمل می کند.

۴۴- چرا ابن سینا همواره مورد توجه فیلسوفان و دانشمندان علوم طبیعی بوده است؟ چون در توضیح و تبیین قواعد عقلی علوم طبیعی نقش بسزایی داشته و در گسترش اندیشه های ارسطو درباره قانون علیت و ابعاد مختلف آن تأملات عمیقی کرد و توضیحاتی بیان نمود که همچنان قابل استفاده است.

۴۵- انسان چگونه می تواند درباره روح و روان به شناخت برسد؟ با ذکر مثالی توضیح دهید؟ از طریق درون نگری به طور مثال انسان، بدون واسطه و به صورت حضوری معلومات قبلی خود را درک و در ذهن خود از آنها استفاده می کند و از این راه قوه حافظه در وجود خود پی می برد.

- ۴۶- منظور از شناخت عقلی چیست؟ دونه نمونه از این شناخت را نام ببرید؟ عقل قادر است بدون استفاده از یافته های تجربی و صرفاً با تأمل ، به حقایق برسد و دانش هایی را پایه گذاری کند. به این قبیل دانش ها «شناخت عقلی» می گوئیم. بسیاری از دانستنی های ریاضی و فلسفه اولی
- ۴۷- معرفت شهودی چیست؟ و چگونه حاصل می شود؟ معرفتی که از طریق «قلب» یا «دل» بدون واسطه به دست می آید، «معرفت شهودی» نام دارد. این معرفت از طریق تقویت ایمان و تعالی بحشیدن به نفس و تهذیب آن و کمال طلبی همراه با عبادات خالصانه، به تدریج و گام به گام حاصل می شود. برای دریافت آن سیروسلوک و تهذیب نفس ضروری است.
- ۴۸- چرا به شناختی که از طریق قلب حاصل می شود معرفت شهودی گفته می شود؟ چون در آن قلب انسان حقیقت را چنان درمی یابد که گویا با چشم می بیند.
- ۴۹- یک نمونه از معرفت شهودی یا شهود قلبی مثال بزنید؟ عارف و سالک الی الله ممکن است بتواند در همین دنیا، آخرت و قسمت های مختلف آن از قبیل بهشت و جهنم را مشاهده کند. این قبیل مشاهدات ، از نوع شهود قلبی است و از طریق چشم صورت نمی پذیرد.
- ۵۰- منظور از «معرفت و حیانی» چیست توضیح دهید؟
- ابزار وحی ویژه پیامبران است ؛ خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معرفتی در اختیار بشر قرار می دهد که به آن « معرفت و حیانی» می گویند.
- ۵۱- ابزار شناختی عقل چه کاربردهایی دارد؟ توانایی ابزار عقل را در شناخت بنویسید؟ ۱- توانایی در حقایق محسوس و غیر محسوس ذرا دارد ۲- توانایی کشف اسرار و رموز طبیعت را دارد ۳- توانایی شناسایی و اظهار نظر درباره حالات درونی نفس مانند شادی ، درد، محبت ، دشمنی، عصبانیت و... را دارد. ۴- توانایی رسیدن به حقایق و پایه گذاری علوم بدون استفاده از یافته های تجربی و فقط با تفکر و استدلال را دارد.
- ۵۲- فایده چینی و استدلال عقلی چیست؟ ۱- امکان بدست آوردن یافته های سودمند درباره کل هستی ۲- اساس دانش ها قرار دادن یافته های سودمند عقلانی
- ۵۳- تشابه شناخت عقلی و قلبی در چیست؟ هر دو می توانند بدون یافته های تجربی ، عقل با استدلال عقلی محض و قلب با شهود به حقایق برسند.